

μ-σενάριο Διδασκαλίας

Διαδίκτυο και Προσωπικά Δεδομένα

*Εισαγωγική Επιμόρφωση για την εκπαιδευτική αξιοποίηση ΤΠΕ
(Επιμόρφωση Β1 Επιπέδου)*

**Κωνσταντίνος Ροπόδης
ΠΕ 19 – Πληροφορικής ΑΕΙ**

Αθήνα, Ιούνιος 2017

Περιεχόμενα

1. Τίτλος.....	3
2. Γνωστικό αντικείμενο ή γνωστικά αντικείμενα	3
3. Τάξη ή τάξεις στις οποίες απευθύνεται.....	3
4. Χρονική διάρκεια.....	3
5. Διδακτικοί στόχοι ή αναμενόμενα αποτελέσματα	3
7. Συνοπτική περιγραφή.....	3
8. Φύλλα εργασίας	4
1 ^ο φύλλο εργασίας	5
9. Πρόσθετα στοιχεία (αν υπάρχουν).....	9
10. Δικτυογραφία	9

1. Τίτλος

Διαδίκτυο και Προσωπικά Δεδομένα.

2. Γνωστικό αντικείμενο ή γνωστικά αντικείμενα

Ασφάλεια στο Διαδίκτυο, Ασφαλής Πλοήγηση, Γνωρίζω το Διαδίκτυο - Επικοινωνώ και Συνεργάζομαι, Δημιουργώ και Εκφράζομαι με Πολυμέσα και Παρουσιάσεις.

3. Τάξη ή τάξεις στις οποίες απευθύνεται

Ανώτερες τάξεις της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Ε' και ΣΤ') ή Πρώτες τάξεις του Γυμνασίου (Α' και Β').

4. Χρονική διάρκεια

Μία (1) διδακτική ώρα (δηλαδή 45 λεπτά).

5. Διδακτικοί στόχοι ή αναμενόμενα αποτελέσματα

Αναμένεται οι μαθητές να κατανοήσουν τον όρο Προσωπικά Δεδομένα και να είναι σε θέση να ξεχωρίζουν πότε μία πληροφορία αποτελεί προσωπικό δεδομένο και πότε όχι. Να μπορούν να απαριθμήσουν και να έχουν απομνημονεύσει μία λίστα με βασικά στοιχεία που δεν πρέπει να μοιραζόμαστε με τρίτους όχι μόνο στο Διαδίκτυο, αλλά και στην «πραγματική» μας ζωή. Επιπρόσθετα, με την βοήθεια των κατάλληλων βίντεο και με την χρήση απλών quiz να καταλάβουν το θέμα καλύτερα με πρακτικά παραδείγματα και να κάνουν αντιπαραβολή με τα δικά τους βιώματα και την δική τους χρήση του ιντερνέτ (για παράδειγμα αν μπορούμε να ανεβάσουμε μία φωτογραφία με φίλους). Παράλληλα, αναζητώντας στο διαδίκτυο προσωπικές πληροφορίες μελών της οικογενείας τους και φιλικών προσώπων να κρίνουν για το αν αυτά τα πρόσωπα έχουν φερθεί σωστά σύμφωνα με τα προαναφερθέντα. Τέλος, να δημιουργήσουν/ολοκληρώσουν με την βοήθεια του εκπαιδευτικού μία απλή παρουσίαση, η οποία θα εξηγεί τα όσα μάθανε στην Τάξη με σκοπό όχι μόνο την εξοικείωση με το λογισμικό PowerPoint, αλλά και την επανάληψη αυτών που διδάχθηκαν, καθώς και για την ανατροφοδότηση/αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού.

6. Συνοπτική περιγραφή

- Οι μαθητές με την βοήθεια σύντομων και κατάλληλων για την ηλικία τους βίντεο, εικόνων και διαδραστικών ερωτηματολογίων (quiz) κατανοούν καλύτερα τον όρο Προσωπικά Δεδομένα και αποκτούν εμπειρική συνείδηση για το τι πρέπει να προσέχουν όσο σερφάρουν στο διαδίκτυο, αλλά και μία βασική λίστα από λέξεις και πληροφορίες που γενικά χαρακτηρίζονται ως προσωπικά

δεδομένα που πρέπει να προστατευτούν. Κατανοούν επίσης πώς όπως φερόμαστε στην «κανονική ζωή» έτσι πρέπει να είμαστε προσεκτικοί, κριτικοί και έξυπνοι και στην «ψηφιακή μας ζωή».

- Με την βοήθεια της μηχανής αναζήτησης Google οι μαθητές προσπαθούν να βρουν προσωπικά στοιχεία πάσης φύσεως αγαπημένων οικογενειακών ή φιλικών προσώπων. Δίνεται έμφαση στην προσπάθεια κριτικής σκέψης και στην διαπίστωση ότι πιθανότατα κάποια στοιχεία δεν θα έπρεπε να τα βρίσκει κανείς τόσο εύκολα στο Διαδίκτυο.
- Τέλος, οι μαθητές χρησιμοποιούν ένα ημιτελές PowerPoint σχεδιασμένο από τον δάσκαλο και προσπαθούν να το ολοκληρώσουν συμπληρώνοντας τα κενά τμήματα (με κόκκινο χρώμα) και προσθέτοντας προαιρετικά και επιπλέον διαφάνειες. Η διαδικασία βοηθά τους μαθητές στο να επαναλάβουν την γνώση που κατέκτησαν μέσω της δημιουργικής διαδικασίας κατασκευής μίας παρουσίασης.

7. Φύλλα εργασίας

Να σημειωθεί ότι τελικά απαιτείται ένα (1) φύλλο εργασίας με τις κατάλληλες ερωτήσεις κατανόησης και με την χρήση εικόνων όπου είναι απαραίτητο, αφού το σενάριο είναι σχεδιασμένο πρωτίστως για μικρές ηλικιακά ομάδες μαθητών, όπως φαίνεται παρακάτω στις σελίδες που ακολουθούν:

1^ο φύλλο εργασίας

Όνοματεπώνυμο:..... Τάξη:..... Ημερομηνία:.....

Διαδίκτυο και Προσωπικά Δεδομένα

1^ο Φύλλο Εργασίας

Χρόνος Υλοποίησης: 45 λεπτά

Δραστηριότητα 1: Τι είναι τα προσωπικά δεδομένα και γιατί είναι σημαντικά (20' λεπτά)

1. Δείτε το παρακάτω βίντεο από το Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου και σχολιάστε:

➤ «Εφιάλτης»: <https://www.youtube.com/watch?v=zOXh6foAf9c>

Ερ: Με βάση αυτά που είδατε στο βίντεο πριν γιατί το όνειρο ήταν εφιάλτης (δηλαδή κακό όνειρο);

Απ:

Ερ: Έχετε ξανακούσει τον όρο Προσωπικά Δεδομένα; Αν ναι δώστε μερικά παραδείγματα!

Απ: **ΝΑΙ** ή **ΟΧΙ**

2. Παρατηρείστε προσεκτικά την παρακάτω εικόνα. Ποιο είναι το λάθος; Ποιο προσωπικό δεδομένο δεν προστατεύτηκε;

Απ: _____

Σημείωση: να θυμάστε ότι οι ίδιοι κανόνες που ισχύουν στην **«πραγματική ζωή»** ισχύουν και στην **«ψηφιακή ζωή»**, δηλαδή σε ότι κάνουμε στο Διαδίκτυο. Έτσι στην προηγούμενη εικόνα είναι σαν να χρησιμοποιώ μία ντουντούκα να βγαίνω στο μπαλκόνι και να ανακοινώνω σε όλους τους γείτονες ότι πάω διακοπές!!! Αστείο δεν είναι; ☺

3. Δείτε και το παρακάτω βίντεο και σχολιάστε:

➤ <https://www.youtube.com/watch?v=-e98hxHZITg>

Ερ: ποιος κίνδυνος υπήρχε με το απλά να ανεβάσει μία φωτογραφία με τους φίλους του από ένα πάρτι;

Απ: _____

Ερ: Ο Κωστάκης είναι μαθητής της ΣΤ' τάξης Δημοτικού και στο πάρτι που διοργάνωσε ο καλύτερος του φίλος έβγαλε πολλές φωτογραφίες με πολλούς συμμαθητές και φίλους. Την άλλη μέρα αφού τις πέρασε στον υπολογιστή του «ανέβασε» ορισμένες από αυτές στο Facebook της μητέρας του. Όμως δεν είχαν ενημερωθεί όλα τα παιδιά που φαίνονται στην φωτογραφία για την κίνησή του αυτή και τουλάχιστον ένα από αυτά διαμαρτυρήθηκε! Τι πρέπει να κάνει ο Κωστάκης;

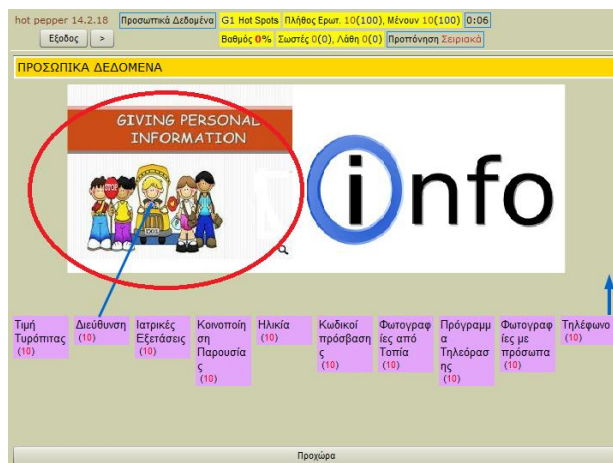
Απ: (επιλέξτε το σωστό και αιτιολογήστε)

- Να διαγράψει όλες τις φωτογραφίες που «ανέβασε».
- Να αφήσει τις φωτογραφίες όπως έχουν.
- Να ρωτήσει εκπρόθεσμα το φίλο του εάν επιθυμεί η φωτογραφία να παραμείνει στο διαδίκτυο.
- Να διαγράψει τη συγκεκριμένη φωτογραφία.

Απ: _____

4. Ύστερα από όσα συζητήσαμε στην τάξη και όσα είπε ο Δάσκαλος πηγαίνετε στην παρακάτω σελίδα και λύστε την άσκηση: <http://users.sch.gr/kosrop/quiz>

Από εκεί επιλέγουμε το quiz με τίτλο **Προσωπικά Δεδομένα**, επιλέγουμε **Load Quiz**, μετά κλικάρουμε την επιλογή **προπόνηση**, ύστερα πατάμε το πλήκτρο **ξεκίνα** και ολοκληρώνουμε την αντιστοιχίση. Εκεί που δείχνει ο κόκκινος κύκλος αντιστοιχίζουμε τα προσωπικά δεδομένα. Αν κάνουμε λάθος τότε το ξαναπροσπαθούμε άλλη μία φορά!

Δραστηριότητα 2: χρήση της αναζήτησης για να δούμε πόσο καλά προστατεύουν τα προσωπικά τους δεδομένα τα αγαπημένα μας πρόσωπα (10' λεπτά)

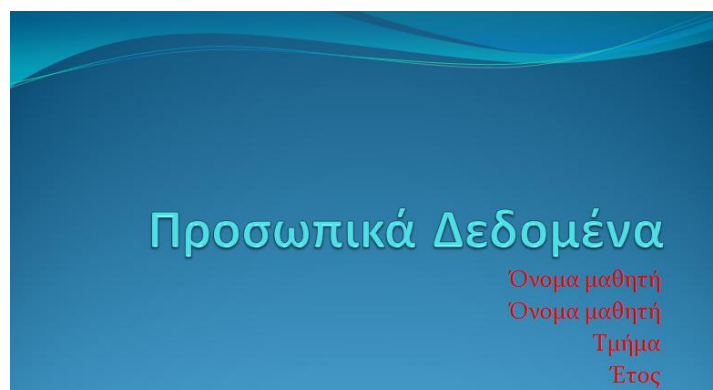
1. Χρησιμοποιώντας τον Mozilla Firefox φορτώνουμε την ιστοσελίδα αναζήτησης <https://www.google.gr/>.
2. Εκεί πληκτρολογούμε το ονοματεπώνυμό μας και έπειτα δοκιμάζουμε και άλλα δύο τουλάχιστον ονόματα από αγαπημένα μας πρόσωπα ή από το φιλικό και οικογενειακό περιβάλλον (για παράδειγμα το όνομα του πατέρα μας ή το όνομα του δασκάλου).
3. Δοκιμάστε έπειτα με τις ίδιες λέξεις κλειδιά και αναζήτηση μόνο με εικόνες!
4. Τι παρατηρείτε; Έχουν προστατέψει τα προσωπικά δεδομένα τους ή όχι; Παρακαλώ Σχολιάστε:

Σημείωση: για καλύτερα αποτελέσματα τα ονόματα που θα **γκουγκλάρετε** (ενδιαφέρουσα λέξη!) να τα βάλετε μέσα σε “ ”.

Απ:

Δραστηριότητα 3: Δημιουργία Παρουσίασης σχετικής με τα Προσωπικά Δεδομένα (15' λεπτά)

1. Στον κοινόχρηστο φάκελο του υπολογιστή σας θα βρείτε το αρχείο “**Προσωπικά Δεδομένα Άσκηση.pptx**”. Είναι μία παρουσίαση που την ξεκίνησε ο Δάσκαλος και θα πρέπει να την ολοκληρώσετε εσείς!
2. Συγκεκριμένα, όπου έχει **κόκκινα γράμματα ή κόκκινες τελίτσες** πρέπει να συμπληρωθούν όπως εσείς νομίζετε με βάση τα όσα ακούσατε και μάθατε στην τάξη ή αν χρειαστεί και με αναζήτηση απευθείας στο Google.
3. Οι **διαφάνειες 3 και 4** είναι αυτές που χρειάζονται συμπλήρωση από εσάς.
4. Αν χρειαστείτε και άλλες διαφάνειες δημιουργήστε τις με όποια διάταξη και όποιο στυλ/ύφος επιθυμείτε.
5. Σώστε το αρχείο σας με όνομα τα **επίθετά σας χωρισμένα με κενό** ανά υπολογιστή (δηλαδή κάνουμε **Αποθήκευση ως**) και δείχνουμε το εργασία μας στον Δάσκαλο.

8. Πρόσθετα στοιχεία (αν υπάρχουν)

Από την πρακτική εφαρμογή του μ-σεναρίου αυτού σε τάξη προκύπτουν τα εξής:

- Είναι συνετή και προτείνεται και η χρήση προβολικού μηχανήματος ώστε το σενάριο να εξελιχθεί ομαλά και να υπάρχει η δυνατότητα ομαδικής συζήτησης και παρέμβασης.
- Υπό προϋποθέσεις μπορεί να εφαρμοστεί και σε παιδιά λίγο μικρότερης ηλικίας (Δ' Δημοτικού).
- Το σενάριο μπορεί εύκολα να επεκταθεί κυρίως με την χρήση επιπλέον quiz και βίντεο.
- Επίσης, θα μπορούσε η δημιουργία παρουσίασης να απασχολήσει μία ολόκληρη διδακτική ώρα με την προϋπόθεση να μην έχει δώσει πρότυπο (template) παρουσίασης ο εκπαιδευτικός και ίσως επιπλέον με την δυνατότητα ομαδοσυνεργατικότητας των μαθητών μέσω wikis ή μέσω υπηρεσιών σύννεφου (cloud).
- Στις μεγαλύτερες ηλικίες θα μπορούσε να γίνει και μία σύντομη αναφορά στην Νομοθεσία και στην Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.
- Σε μεγαλύτερες τάξεις θα μπορούσε επιπλέον ή συμπληρωματικά της παρουσίασης να δημιουργηθεί (με την βοήθεια επιπλέον διδακτικών ωρών) και ένα σχετικό ενημερωτικό animation (για παράδειγμα με την βοήθεια του Scratch).

9. Δικτυογραφία

- ΑΣΦΑΛΩΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ, <http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-aggregatedcontent-8526-7866> , (τελευταία επίσκεψη 14 Ιουνίου 2017)
- Μην παίρνεις τίποτα ως δεδομένο... Σκέψου λίγο πιο προσωπικά (Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων),
http://www.dpa.gr/pls/portal/docs/PAGE/APDPX/YOUTH/YOUTH_INTRO/YOUTH_BOOKLET.PDF , (τελευταία επίσκεψη 14 Ιουνίου 2017)
- Για ένα Ασφαλέστερο Διαδίκτυο, <http://www.saferinternet.gr/> , (τελευταία επίσκεψη 14 Ιουνίου 2017)